

KYSYMYS RIIPPUMATTOMIEN KANSALLISTEN TASAVALTOJEN YHDISTÄMISESTÄ

„Pravdan“ kirjeenvaihtajalle annettu haastattelu

Kirjeenvaihtajamme esittämiin kysymyksiin, jotka koskevat Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton muodostamista, toveri Stalin antoi seuraavat selitykset⁴¹.

Kenen aloitteesta alkoi liike riippumattomien tasavaltojen yhdistämisen puolesta?

— Liikkeen aloite kuuluu itse tasavalloille. Jo kolmisen kuukautta sitten Taka-Kaukaasian tasavaltojen johtavat piirit asettivat kysymyksen sosialististen neuvostotasavaltojen yhtenäisen taloudellisen rintaman luomisesta ja niiden yhdistämisestä yhdeksi liittovaltioksi. Samoihin aikoihin kysymys siirrettiin laajojen puoluekokousten käsiteltäväksi eräissä Azerbaidžhanin, Gruusian ja Armenian piireissä, ja kuten vastaavista päätöslauselmista näkyy, se herätti niissä ennenkuulumattoman innostuksen. Melkein samaan aikaan tämän kanssa nostettiin yhdistymiskysymys esille Ukrainassa ja Bielo-Venäjällä, ja siellä se otettiin laajojen puoluepiirien keskuudessa vastaan riemumielin, samoin kuin Taka-Kaukaasiassakin.

Nämä seikat puhuvat epäilemättä liikkeen elinvoimaisuudesta ja siitä, että kysymys tasavaltojen yhdistymisestä on varmasti kypsynyt.

Mikä on aiheuttanut tämän liikkeen, mitkä ovat sen perusvaikuttimet?

— Nämä vaikuttimet ovat pääasiallisesti taloudellisia. Talonpoikaistalouden auttaminen, teollisuuden kohottaminen, kulku- ja yhteyslaitoksen parantaminen, finanssikysymykset, toimilupia ja muita taloudellisia sopimuksia koskevat kysymykset, yhteistoiminta ulkomaisilla markkinoilla tavaroiden myyjinä tai ostajina,—sellaisia ovat syyt, jotka ovat synnyttäneet liikkeen Tasavaltojen Liiton muodostamisen puolesta. Tasavaltojemme sisäisten taloudellisten voimavarojen ehtyminen kansalaissodan seurauksena toisaalta ja ulkomaisen pääoman vähääkään huomattavan maahanvirtaamisen puuttuminen toisaalta ovat luoneet sellaisen tilanteen, jonka vallitessa yksikään neuvostotasavaltaamme ei kykene kunnostamaan talouttaan omin voiminsa. Tämä seikka on erikoisen tuntuva nykyään, jolloin neuvostotasavallat ovat kansalaissodan lopettamisen jälkeen ryhtyneet ensi kerran ratkaisemaan tosilla taloudellisia kysymyksiä ja tällöin, työn kulussa, ovat ensi kerran tulleet tuntemaan eri tasavaltojen erillisten ponnistusten koko riittämättömyyden, näiden ponnistusten yhdistämisen ja tasavaltojen taloudellisen yhtymisen koko välttämättömyyden teollisuuden ja maatalouden todellisen kuntoonpalauttamisen ainoana tienä.

Mutta sitä varten, että eri tasavaltojen taloudelliset ponnistukset voitaisiin todella yhdistää aina niin pitkälle, että nämä tasavallat liitetään yhdeksi taloudelliseksi liitoksi, on luotava vastaavia, vakituisesti toimivia liittoelimiä, jotka kykenevät suuntaamaan näiden tasavaltojen talouselämää yhtä määrättyä tietä

myöten. Juuri tämän vuoksi näiden tasavaltojen entiset keskinäiset talous- ja kauppasopimukset ovat osoittautuneet nyt riittämättömiksi. Juuri tämän vuoksi liike Tasavaltojen Liiton puolesta on mennyt näiden sopimusten puitteita pitemmälle ja asettanut kysymyksen tasavaltojen yhdistämisestä.

Pidättekö te tätä yhdistymispyrkimystä aivan uutena ilmiönä vai onko sillä oma historiansa?

— Riippumattomien tasavaltojen yhdistymisliike ei ole jotain odottamatonta ja „ennenkuulumattoman“ uutta. Sillä on oma historiansa. Tämä yhdistymisliike on käynyt jo läpi kaksi kehitysvaihetta, ja nyt se on siirtynyt kolmanteen vaiheeseen.

Ensimmäisenä vaiheena oli vuodet 1918—1921, intervention ja kansalaissodan kausi, jolloin tasavaltojen olemassaoloa uhkasi vakava vaara ja jolloin näiden tasavaltojen oli yhdistyttävä sotilaallisella linjalla voidakseen suojata olemassaolonsa. Tämä vaihe päättyi sotilaalliseen yhdistymiseen, neuvostotasavaltojen sotilaalliseen liittoon.

Toisena vaiheena on vuoden 1921 loppu ja vuoden 1922 alku, Genuan ja Haagin kausi, jolloin Lännen kapitalistiset valtiot, huomattuaan pettyneensä intervention tehokkuuden suhteen, yrittivät saada aikaan kapitalistisen omistuksen palauttamisen neuvostotasavalloissa ei enää sotilaallista, vaan diplomaattista tietä, ja jolloin neuvostotasavaltojen yhtenäinen diplomaattinen rintama oli sinä välttämättömänä keinona, jota ilman oli mahdotonta kestää länsivaltioiden rynnistystä. Tällä pohjalla syntyi kahdeksan ystävällisen riippumattoman tasavallan tunnettu sopimus VSFNT:n kanssa⁴², joka solmittiin Genuan konferenssin edellä

ja jota ei voida sanoa muuksi kuin neuvostotasavaltojen diplomaattiseksi liitoksi. Näin päättyi toinen vaihe, tasavaltojemme diplomaattisen liiton vaihe.

Nykyään on kansallisten tasavaltojen yhdistymisliike astunut kolmanteen vaiheeseen, taloudellisen yhdistymisen vaiheeseen. On helposti ymmärrettävissä, että kolmas vaihe vie päätökseen yhdistymisliikkeen kaksi edellistä vaihetta.

Eikö tästä seuraa, että tasavaltojen yhdistyminen päättyy uudestaan Venäjään liittymiseen, siihen sulautumiseen, kuten on tehnyt Kauko-Idän tasavalta?

— Ei, se ei merkitse sitä! Kauko-Idän tasavallan⁴³ ja edellämainittujen kansallisten tasavaltojen välillä on periaatteellinen eroavaisuus:

a) kun ensinmainittu muodostettiin keinotekoisesti (puskuri), taktillisluontoisten näkökohtien perusteella (ajateltiin, että porvarillis-demokraattinen muoto on varmana takeena Japanin ja muiden valtioiden imperialistisia tavoitteluja vastaan) eikä lainkaan kansallisen tunnusmerkin mukaan, — niin viimemainitut sitävastoin syntyivät vastaavien kansallisuuksien kehityksen luonnollisena tuloksena ja niiden perustana oli pääasiallisesti kansallinen tunnusmerkki;

b) kun Kauko-Idän tasavalta voidaan lakkauttaa loukkaamatta vähääkään sen vallitsevan väestön kansallisia etuja (sillä tämä väestö on venäläistä, samoin kuin Venäjänkin väestön enemmistö), niin kansallisten tasavaltojen lakkauttaminen olisi taantumuksellinen järjettömyys, joka vaatisi ei-venäläisten kansallisuuksien lakkauttamista, niiden venäläistämistä, t.s. se olisi taantumuksellista don-qui-jotelaisuutta, joka aiheuttaa vastaväitteitä jopa venäläisen chauvinismin

sellaistenkin pimeydenpeikkojen kuin mustasotnialaisen Shulginin taholta.

Tämä onkin selityksenä sille, että Kauko-Idän tasavalta saattoi lakkauttaa itsensä, heti kun se oli tullut vakuuttuneeksi porvarillis-demokraattisen muodon kelpaamattomuudesta takeena imperialisteja vastaan, ja muuttua Venäjän elimelliseksi osaksi, Uralin ja Siperian tapaiseksi alueeksi, jolla ei ole Kansankomissaarien Neuvostoa eikä Toimeenpanevaa keskuskomiteaa, kun taas tyyten toiselle perustalle rakentuvia kansallisia tasavaltoja ei voida lakkauttaa, niitä ei voida jättää ilman omaa Toimeenpanevaa keskuskomiteaa ja Kansankomissaarien Neuvostoa, omaa kansallista perustaansa, niin kauan kun ovat olemassa kansallisuudet, jotka ovat ne luoneet, niin kauan kun on olemassa kansallinen kieli, kansallinen kulttuuri, elämä, tavat ja tottumukset. Juuri siksi kansallisten neuvostotasavaltojen yhdistyminen yhdeksi liittovaltioksi ei voi tapahtua siten, että ne liitettäisiin jälleen Venäjään, sulautettaisiin siihen.

Minkälaisia ovat teidän mielestänne tasavaltojen yhtenäiseksi Liitoksi yhtymisen luonne ja muoto?

— Yhtymisen luonteen täytyy olla vapaaehtoisen, ehdottomasti vapaaehtoisen, ja jokaiselle kansalliselle tasavallalle jätetään oikeus erota Liitosta. Sopimuksen perustaksi Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton muodostamisessa on siis otettava vapaaehtoisuuden periaate.

Yhdistymissopimuksen solmivat: VSFNT (yhtenäisenä federatiomuodostelmana), Taka-Kaukaasian federatio⁴⁴ (samoin yhtenäisenä federatiomuodostelmana), Ukraina ja Bielo-Venäjä. Bukhara ja Horezm⁴⁵, jotka

eivät ole sosialistisia, vaan ainoastaan kansan neuvostotasavaltoja, jäävät ehkä tämän yhtymissopimuksen ulkopuolelle siihen asti, kunnes luonnollinen kehitys muuttaa ne sosialistisiksi tasavalloiksi.

Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton ylimmät elimet: Liiton Toimeenpaneva Keskuskomitea, jonka valitsevat Liittoon kuuluvat tasavallat niihin kuuluvan väestömäärän mukaisesti, ja Liiton Kansankomissaarien Neuvosto, jonka valitsee Liiton Toimeenpaneva Keskuskomitea toimeenpanevaksi elimekseen.

Liiton Toimeenpanevan Keskuskomitean tehtävät: Liittoon kuuluvien tasavaltojen ja federatioiden poliittisen ja taloudellisen elämän johtavien peruseriaatteiden määrittäminen.

Liiton Kansankomissaarien Neuvoston tehtävät:

a) Liiton sotilaallisten, ulko-, ulkomaankauppa-, rautatie- sekä posti- ja lennätinasiaien välitön ja yksinomaisen hoito;

b) Liittoon kuuluvien tasavaltojen ja federatioiden finanssi-, elintarvike-, kansantalous-, työ- ja inspektiokomissariaattien toiminnan johtaminen, jolloin näiden tasavaltojen ja federatioiden sisä-, maanviljelys-, valistus-, oikeus-, yhteiskunnallisen huollon ja kansan terveystasain komissariaatit jäävät näiden tasavaltojen ja federatioiden yksinomaiseen ja välittömään hoitoon.

Tällainen on mielestäni Tasavaltojen Liitoksi yhdistymisen yleinen muoto, mikäli se on kansallisten tasavaltojen yhdistymisliikkeen kulussa havaittavissa.

On olemassa mielipide, että kahden yleisliittolaisen elimen (Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomissaarien Neuvoston) lisäksi olisi muodostettava

vielä niiden välillä oleva kolmas yleisliittolainen elin, niin sanoakseni yläkamari, jossa olisi kansallisuuksien edustajistot, saman suuruinen jokaisesta kansallisuudesta, mutta tämä mielipide ei varmasti-kaan löydä kannatusta kansallisissa tasavalloissa jo senkään vuoksi, että kaksikamarijärjestelmä yläkamarineen ei sovi yhteen neuvostorakennustyön kanssa, ei ainakaan sen nykyisessä kehitysvaiheessa.

Kuinka pian teidän mielestänne Tasavaltojen Liitto voi muodostua ja minkälainen on sen kansainvälinen merkitys?

— Mielestäni Tasavaltojen Liiton muodostamis-
päivä ei ole kaukana. On hyvin mahdollista, että Liiton muodostaminen sattuu yhteen päiväjärjestyksessä olevan VSFNT:n Neuvostojen X edustajakokouksen kokoontumisen kanssa.

Mitä tulee tämän Liiton kansainväliseen merkitykseen, niin se tuskin kaipaa erikoisia selityksiä. Kun neuvostotasavaltojen sotilaallinen liitto kansalaissodan kaudella teki meille mahdolliseksi lyödä takaisin vihollistemme sotilaallisen puuttumisen ja näiden tasavaltojen diplomaattinen liitto Genuan ja Haagin kaudella helpotti taisteluamme Ententen diplomaattista rynnistystä vastaan, niin neuvostotasavaltojen yhdistyminen yhdeksi liittovaltioksi luo epäilemättä sellaisen kaikinpuolisen taloudellisen ja sotilaallisen yhteistoiminnan muodon, joka helpottamalla perinpohjaisesti neuvostotasavaltojen taloudellista edistystä tekee niistä linnoituksen kansainvälisen kapitalismin puolelta tulevia hyökkäyksiä vastaan.